

27 Mayıs Devrimi'nin Önemi...

Alev COŞKUN

Bugün 27 Mayıs 1960 Devrimi'nin 48. yıldönümüdür. Ve bu devrimin en önemli ürünü 1961 Anayasası'dır.

27 Mayıs hareketi, Türk siyasal sistemine ve demokrasi tarihimize en ilerici, demokratik ve hukukun üstünlüğü ilkesini yaşama geçiren bir anayasayı kazandırmıştır.

Ancak kimilerine göre 27 Mayıs; antidemokratik, milli iradeye karşı çıkan, sürekli tenkit edilmesi gereken bir askeri darbedir.

Bu yargılara varanlar toplumların gelişim tarihini, demokrasinin gelişim sürecini iyi anlayamayan ve özümseyemeyen kişilerdir. Bunlar için önemli olan Meclis'teki sayısal çoğunluktur.

Ama o sayısal çoğunluk demokratik ilkelere aykırı davranıyormuş, demokrasiyi rayından çıkarıyormuş, Tahkikat Komisyonu gibi demokrasi ile asla bağdaşmayan, hatta demokrasiyi kökünden tahrif eden yasaları kabul ediyormuş... Bunlar, bu kişiler için pek önemli değildir. Varsa yoksa sayısal çoğunluktur. Oysa demokrasinin özü, sayısal çoğunluktan çok demokrasinin temel felsefesinde yatar. Şimdi 1960 öncesi Meclisi'ndeki DP'nin sayısal çoğunluğuna dayanarak kabul edilen Tahkikat Komisyonu Yasası'na ve uygulamasına bakalım:

Kısa adı Tahkikat Komisyonu olan yasa 18 Nisan 1960'ta Meclis'te kabul edildi. Tahkikat Komisyonu, Meclis'teki DP millet-

vekillerinden oluştu. Bu komisyon adeta erkler üstüydü, her türlü karar alma yetkisine sahipti. Basına yasak koyuyor, gazeteleri süresiz kapatıyor, binalarına ve matbaalarına el koyuyor, siyasi toplantıları yasaklıyor, istediği kişileri tutukluyor ve bu kararlara karşı hiçbir makamda itiraz edilemiyordu.

Böyle bir yasa demokratik herhangi bir ülkede meclisten geçer mi? Böyle bir komisyon demokrasielerde kurulabilir mi?

İşte 27 Mayıs'a karşı çıkan sözde demokrat liboğlar Tahkikat Komisyonu hakkında hiçbir şey söylemezler, sözü dönüp dolaştırıp sayısal çoğunluğa getirirler.

27 Mayıs emir komuta zinciri çerçevesinde değil, genç subaylar tarafından gerçekleştirildi.. hatta bu genç subaylar Genelkurmay Başkanı'nı tutukladılar. 27 Mayıs daha sonraki 12 Mart ve 12 Eylül gibi dış destekli ve soğuk savaşın ürünü bir hareket değildir. 12 Mart muhafazakâr ve tutucu; 12 Eylül 1980 hareketi ise tam anlamıyla karşı devrimcidir. Bu nedenle bu üç hareket aynı kefeye konularak değerlendirilemez. Bu üç askeri hareketi aynı kefeye koyanlar ya cahildir.. ya da kötü niyetlidir.

Toplumlarda dönüşüm ya tabandan, ya yukarıdan, ya da yandan, yani dış etkilerle olur. 1839 Tanzimat ve 1876 Anayasası daha ziyade Avrupa'nın dayatma ve etkileriyle olmuştur. 1908 2. Meşrutiyet bir avuç aydının mücadelesi sonucu gerçekleşmiştir. 1921 Ana-

yasası emperyalizme karşı savaş veren Anadolu ihtilalinin ürünüdür ve bir ihtilal anayasasıdır. 1924 Anayasası, aydınlanma düşüncesini ve çağdaşlaşmayı Türk toplumuna getirmek isteyen devrimcilerin yaptığı bir anayasadır.

27 Mayıs hareketi gençliğin yoğun olarak özgürlükler yönünde harekete geçmesi ve ordunun genç subaylarının birlikte yaptıkları bir atımdır. 27 Mayıs 1960 hareketi, halktan da çok büyük destek bulmuştur.

27 Mayıs 1960 devriminin önemi, Türk toplumunda demokrasiye geçiş yönünde büyük bir değişim ve dönüşüm yapmış olmasıdır. 1961 Anayasası, Türk siyasal yaşamında çağdaş ve katılımcı demokrasinin kapılarını açmıştır. Çağdaş demokrasinin kurumlarını getirmiştir. İşte birkaç örnek..

Anayasa insan haklarına dayalı, demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devleti anlayışını getirmiştir. Cumhuriyetin laiklik ilkesini ve temel felsefesini ve onların korunmasını anayasasının ilk dört maddesine koyarak sağlamıştır.

Çift Meclis sistemini getirmiştir (Meclis ve Senato).

Sosyal devlet ilkesini getirerek ekonomik eşitlik yönünde ileri adım atmıştır.

Planlı ekonomiyi öngörmüş, Devlet Planlama Teşkilatı'nı kurmuştur.

Demokrasiyi ve insan haklarını temelden kabul etmiş, hakların ve özgürlüklerin özüne dokunulmayacağını öngörmüştür.

Demokrasinin temeli olan siyasal örgütlenmeyi kabul etmiş ve "Siyasal partiler, ister iktidarda ister muhalefette olsunlar, demokratik siyasal yaşamın vazgeçilmez unsurlarıdır" kuralına yer vermiştir.

Hukukun üstünlüğü ilkesini siyasal ve toplumsal yaşamımıza getirmiş, "yasaların yargısal denetimini sağlayan Anayasa Mahkemesi'ni kurmuştur." Unutmayın ki Anayasa Mahkemesi demokrasinin güvencesidir. Aslında en önemli işlevi çoğulcu demokratik düzeni totaliter akımlardan ve parlamentoda siyasal gücü ele geçirmiş ve çoğunluk diktasına doğru yönelmek isteyen siyasal partilerden korur. Rejimi, anayasanın kabul ettiği Cumhuriyetin temel felsefesinden ve çağdaşlaşma yolundan koparıp terse götürmek isteyen siyasal oluşumlardan korur.

Henüz feodal yapıyı kıramamış, adaletsiz gelir dağılımını düzeltmemiş, bunlara ilave olarak yoğun tarikat örgütlenmesi ile dinsel etkiler altında kalmış bir toplumda, 1961 Anayasası gibi ilerici anayasaların, oy kaygısı taşıyan politikacılar eliyle yaratılması olanak dışıdır.

27 Mayıs olmasaydı, 1961 Anayasası da olmazdı. Demokratik atımlar, Anayasa Mahkemesi, hukuk devleti de olamazdı.

Toplumların uzun yaşamında böylesi temel dönüşümler yüzlerce yıl başarılamayacak atımlar ancak 27 Mayıs hareketi gibi ilerici ve demokratik hareketlerle sağlanabilir. 27 Mayıs 1960 devrimi, işte bu hukuksal ve toplumsal çerçeve içerisinde değerlendirilmelidir.